

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og hovedindhold

Dette lovforslag er en udmøntning af første fase af en reform af det kommunale udligningssystem. Regeringen sigter mod en reform af systemet i to faser, hvor den første fase skal indeholde en række justeringer i kommunernes finansiering, som skal have virkning allerede fra 2004. Den anden fase, som skal være en langsigtet reform af systemet, skal koordineres med de forslag, som vil komme fra Strukturkommissionen, som regeringen har nedsat til bl.a. at se på landets kommunale inddeling.

Indenrigs- og sundhedsministeren har på den baggrund udarbejdet et kommissorium for arbejdet i Indenrigs- og Sundhedsministeriets Finansieringsudvalg om vurdering af udligningssystemet således, at udvalget i januar 2003 skal afslutte sit arbejde med nødvendige tilpasninger af tilskuds- og udligningssystemet til ikrafttræden pr. 1. januar 2004. Den anden fase af udvalgets arbejde, som skal indeholde vurderinger og anbefalinger vedrørende en langsigtet reform af systemet, skal afsluttes ved udgangen af 2003, dvs. samtidig med afslutningen af Strukturkommissionens arbejde.

I dette lovforslag udmøntes de forslag og anbefalinger, som fremgår af Finansieringsudvalgets rapport fra januar 2003. Lovforslaget indebærer, at der indføres et særligt udligningstillæg, som erstatter størstedelen af det hidtidige særtilskud til særligt vanskeligt stillede kommuner. Udligningstillægget skal være et supplement til det eksisterende tilskuds- og udligningssystem og fordeles til kommunerne efter faste kriterier. Det vil give større budgetsikkerhed i kommunerne og skabe større gennemskuelighed i fordelingen af tillægget.

Lovforslaget indebærer videre, at den midlertidige refusionsordning i forbindelse med finansieringsreformen på det sociale område (grundtakstmodellen), afløses af en ordning, hvor kommunerne modtager et fast årligt tilskud. Det vurderes, at denne ordning i hø-

jere grad kan sikre, at formålet med reformen slår igennem.

Endelig indebærer lovforslaget, at en række midlertidige ordninger, som efter de gældende regler udløber fra og med 2004, videreføres for de kommende år.

2. Gældende regler

2.1. Særtilskud til særligt vanskeligt stillede kommuner og amtskommuner

I henhold til de gældende bestemmelser i § 19 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner yder indenrigs- og sundhedsministeren et årligt tilskud til særligt vanskeligt stillede kommuner og amtskommuner. Tilskudsrammen udgør i henhold til loven 56,9 mio. kr. for amtskommunerne og 200 mio. kr. for kommunerne. Beløbene er angivet i 2001 pris- og lønniveau.

Tilskudsrammen for kommunerne blev i forbindelse med regeringens aftale med KL i foråret 2001 midlertidigt forhøjet med 60 mio. kr. for 2002 og 2003. I forbindelse med regeringens aftale med KL i foråret 2002 blev tilskuddet for 2003 yderligere forhøjet med 180 mio. kr., således at det samlede tilskud for 2003 udgør 453,9 mio. kr. Hovedparten af puljen fordeles efter objektive kriterier, mens en mindre restpulje fordeles til kommunerne efter ansøgning. Kriterierne for fordeling bestemmes af indenrigs- og sundhedsministeren og har skiftet fra år til år.

2.2. Overgangsordningen på grundtakstområdet

Med lov nr. 489 af 7. juni 2001, der trådte i kraft 1. januar 2002, blev der gennemført en finansieringsreform på det sociale område med indførelsen af grundtakstmodellen på den del af det sociale område, hvor finansieringen hidtil har været delt mellem kommunen og amtskommunen. Det drejer sig om den sociale indsats for børn og unge med behov for særlig støtte og deres familier, børn med handicap og hjælp til voksne under 67 år med handicap eller særlige sociale problemer.